

BYLI TŘI BRATŘÍ. NEJMLADŠÍHO, JANKA, MĚL OTEC NEJRADŠÍ, ale bratří ho proto nenáviděli a za sprostého vyhlašovali. — Tu jim náhle otec umřel; žádný z nich nechtěl ho hlídat, jediný Janko hlídal ho po tři dni. — Žádný z nich neželil ho tak jako Janko. — Chtěl jít po smrti otcově do služby, ale nejstarší mu pravil: „Čo by si ty, sprosták, robil, veď ty vo svetě skapeš¹; najprú idem ja do služby, a keď sa mně budě dobre vodiť, prídem pre vás.“ — Šel. — Když chodil tak pustými dolinami a hlubokými lesy, potká ho stará baba.

„Kdže iděš, synku?“ ptá se ho.

„Nuž, idem si službu hľadať“ — odpověděl synek.

„No, poď ko mně, něbuděš inšú robotu mať, len jednu kobyľku pást.“

„Dobre, puojďem,“ řekl synek a šel s babou. — Přišli do malé chyže v lese — baba se mu dala najíst i napít páleného² a pak mu vyvedla kobyľku, aby ji šel pást. „Aleže na ňu dobrý pozor daj, ak ti ujdě, hlavu ti zotněm“ — prikazovala mu baba. — Synek vzal kobyľku a šel s ní na pastvu; uvázal ji k stromu, aby se pásła, sám ulehl pod strom a zaspal. — Když se probudil, kobyľky nebylo. — I ulekl se velice a šel kobyľku hledati. Běhal po lese, křičel, volal, ale darmo. I přišel k jedné studánce a nedaleko té studánky seděl stařeček jako věchýtek.

„Nuž čo hľadáš, synku?“ ptal se stařeček.

„Čo hľadám, nuž kobyľku hľadám“ — odpověděl synek mrzutě. — „Ažda by som ti o něj poveděl; ale čiže by si

¹ Zhyneš.

² Kořalky.

mně něnačrel³ hen z tej studánky vody, som starý, něvládzem.“ „Eh veď ja mám dost so svojou robotou“ — odsekl synek a šel dále. Kobylku nenašel a baba, když přišel bez ní domů, hlavu mu stála.

Když se bratří nemohli nejstaršího dočkati, šel střední do světa hledati si štěstí a pravil Jankovi, aby zůstal doma, a jestli se mu dobře povede, že pro něho přijde. — Janko zůstal doma a střední bratr šel do světa, pustými dolinami, hlubokými lesy, až se potkal s onou babou, která se ho hned také ptala, kam jde, a když jí řekl, že sloužiti, službu mu navrhla, totiž kobylku pást. Přijal službu a pásl právě tak jako bratr jeho. Kobylka mu utekla. — Hledaje ji přišel k té studánce a starý žebráček tam seděl, ptaje se ho, co hledá. I řekl mu synek, že kobylku, a stařeček byl by mu o ní pověděl, ale když ho o vodu prosil, obrátil se řka, že má svojí roboty dost. — Kobylku nenašel a baba mu hlavu stála.

Když druhý bratr také domů se nevracel, myslil si Janko: „Eh buoh zná, kdě sa tárajú, veď oni na mňa dávno zabudli; idem sám do sveta voláku službičku si hľadať.“ Šel. — Přišel na pusté doliny, hluboké lesy, až potkal jednoho dne onu starou babu.

„Kděže iděš, synku?“ — ptala se ho.

„Nuž, idem si voláku službu hľadať,“ odpověděl Janko.

„Nuž, a či by si něchcel u mňa slúžiť, něbuděš mať inšú robotu lež jednu kobylku pásat.“

„Eh veď trebárs tri, keď len budě služba,“ řekl Janko a přijal službu. — Vyčastovala ho baba a potom mu odevzdala kobylku s připomenutím, aby si na ni dobrý pozor dal. — „Keď ti ujdě, hlavu ti zotněm!“ — doložila.

Janko si myslil: však ona mi neuteče, ale nevěděl, co

³ Nabral.

mluví. — Dal kobytku do pútka, sám lehl pod strom, a že pil pálené, chtělo se mu spáti. Zaspal; ale ne dlouho. — Jak se ale ulekl, když se probudil a kobytku neviděl. I schytil se na nohy a hybaj, kobytku šel hledati. — Když tak hledá, tu přijde k studánce, nedaleko níž seděl stařeček jak věchýtek. —

„Eh synku, čože hľadáš?“ zeptal se ho stařeček. „Nuž kobytku hľadám, zaspal som a zutěkala mně,“ odpověděl Janko.

„A či by si mně načrel vody hen z tej studánky, som starý, něvládzem.“

„Ej vďačně, starý otče, veď som mal také takého staruška, ale mi už zomrel“ — odpověděl Janko pohnutým hlasem, a sundaje s hlavy širák, nabral do něho ze studánky vody a stařečkovi donesl. — Stařeček se napil a Jankovi poděkoval.

„A či stě, starý otče, něviděl tú kobytku?“ ptal se ho potom Janko.

„Veď ja viem, kdě je, a za to, že si mně starému poslůžil, chcem sa ti dobrým odmeniť. — Hľa, tu máš pišťalu, keď na ňu zahvízdněš, nuž ti kobytku príde, a čo by aj kraj sveta bola; a tuto máš, hľa, lieskovú palicu⁴, keď tú palicu do zeme zasadíš hen tamto na ten vršok a keď povieš: palica, drndaj, nuž zahučí a kobytku bude oslobodená.“ — Po těch slovech stareček zmizel. — Janko se tomu tak podivil, že by byl o málo na kobytku zapomněl. — No ale přece se vzpamatoval a hned také na pišťalu zahvízdnul, a hle — kobytku naraz před ním stála. — I vzal ji a vedl na ten vršek, co mu byl stařeček ukázal. — Když tam s kobytkou vyšel, zasadil rychle palici do země řka: „Palica, drndaj!“ — Sotva to dořekl, tu zahučel strašně všechen les; a v tom okamžení se kobytku

⁴ Lískovou hůl.

strásla a stala se z ní krásná panna. — Chyže babina ale zmizela tu chvíli i s babou. Krásná panna děkovala Jankovi, že ji vysvobodil, a on tomu byl ještě radší, neboť se mu zalíbila krásná panna, a bál se jen, co ona tomu řekne; ale když i ona mu řekla, že se jí líbí, tu si ji dovedl s radostí domů, sebrali se a žili šťastně a spokojeně, děkující v duchu dobrému stařečkovi.